

فی ۴ ذی الحجۃ سنه ۳۲۶ وفی ۱۵ کانون اول سنه ۳۲۴

جمعیت علمیہ اسلامیہ ناک ناشر افکاریدر

مدیر مسئول

محمد فطین

سر محرر

فاتح مجیز درسمارندن

مصطفی صبری

صاحب امتیاز

فاتح مجیز درسمارندن

شہری احمد افندی

## مندرجات

|                                                         |                                               |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| ادبیات                                                  | مطالعہ مخصوصہ . . . . . منتسبین علیہ دن برذات |
| جلس مبعوثانک کشادینہ تاریخ . . . . . حافظ عثمان الموصلی | مدارس ہلیہ . . . . . منتسبین علیہ دن برذات    |
| تعدد زوجات . . . . . مصطفی صبری                         | تاریخ اسلام صحائفندن . . . . . طاهر المولوی   |
| اجمال داخلی . . . . .                                   | سیاست شریعہ . . . . . ابن حازم فرید           |
| عالم اسلام . . . . .                                    | پان اسلامیزم . . . . . عبد الاحد داود         |
| اجمل خارجی . . . . .                                    | سمیک مشروعی . . . . . محمد طیب                |
| شرق بحرانی واسباب حقیقیہ سی . . . . .                   |                                               |
| متفرقہ . . . . .                                        |                                               |

نسخہ سی ۵۰ پارہ در

|                    |              |                  |
|--------------------|--------------|------------------|
| املاک اجنبیہ ایچون | ابونہ اجرئی  | استانبول ایچون   |
| ۱۸ فرانق           | ولایات ایچون | برسنہ لک ۷۵ غروش |
| ۹۰۵                | ۸۵ فروش      | الن آیلنی ۴۰     |
|                    | ۴۵           |                  |

درج ایدلیان اوراق اعادہ اولنماز

قارنلرمزہ :

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندبنی نظر اعتبارہ آئنه ورق رعایتسز لکده بولنلما می  
رجا اولتور .

## • تاریخ اسلام صحافتدن •

اسلامك ايلك علمى و ايلك علمدارى

جد واجب التبجيل رسول جليل حضرت اسماعيل بن خليل (علیم الصلوة والسلام) ك ارتحالندن برقاج عصر كچر كچمز برده كثيف جهالت سكه حجازك بصر بصيرتى بوروش و يالكز حجازتون دكل ، بالمعوم كمرهان جزيره العرب برهمای مظلّم انجمنده قالمشدى .

وقتاكه حكمت بالغه ممدانسه آتـاب حقيقتك طاولعه اشعه هدايتك احوالى مظلمه صاحبله منى وضياى ينش فزاي عرفان ايله مستمد انجلا اولان كوزلك انجمله منى اقتضا ايتدى . افق سهرنك بلده . الحرام برخورشد فياضك مشرق لمعانى اوندى ، شام شـئـاتـ مثـال اولان اوشهر ظلمـتـپوش بر صبح الخير سعادت كي بارلادى .

چونكه حضرت فخرالمسلمين (عليه وآله صلوة الملك المعين) جهان غيبي نك بر مبعوث لاري اوله رق عالم شهودى تشریف بوروش وطنطنه نبوت و رسانتلرى آذان كائناتى چينلانمشدى .

كيتديكجه عالمكبر اولان او مهر نواشراقك اضواء وجدانفروزيله عيون استمداد ، دالدينى غفلت اويقو . سندن اويافته ، ابصار بصائر ، دوجار اولدينى مرض معنويون قورونولمه باشلادى . ككشتكان حيرت . ندای « اجيبوا داعى الله » ، اجابت ايتديلر ، روشنى جويان حقيقت ، پروانه كهي لمعه فروزان اسلامه قوشوشديلر . لكن بو شعشمه فيضا فيض ، مشنوم برقرارانقده باشامه آياشمش كيجه قوشلرى كي ظلمت پسند اولان جهله مشركينك كوزلريني قاماشديرور ، باشلريني دونديرسيوردى . فيوضات مضينه سته تحمل ايده مدكلرى اوشمس لاهوتني بالحيقله صوامق طرزنده تشبّهات

براجنبي لسانه احتياجى رد ايتكده بيوك برقيصه اولور .

شيميدى كوريلوروكه — كمال تأثرله قيصه تعبيرى استعمال ايتديكز — شوشلر سنين عديده برسى متايدى ايله چاليشه رق — جناب حقه شكرلر اولسون — بقدرالطاف — الله ايتديكز معلومات ايله مقايسه اولتورسه بالاده كي جزء لايىجى تعبيرمن ، حسن قبوله سزادر .

محصول مدارس — لله الحمد — خالص العيار بركلجه ذهب ياره اولغله برابر يالكز برصيقل قصانى سيبيله هانكي نوع معادنندن اولديقى تعيين موجب تردد اولمده وخزائن كالات بشريه دن اقتطاف ايتديكلى سرمايه كمال وكفا غايت مهم و قيمتدار اولدينى حاليه حسن ترتيب و ترتيب ايله انظار دفته چاربه مديتندن — بعض افكار حاضريه كوره — بزاز ستان خواجكيلردن فرقتزكي كورلنكده در .

انصاف ايله نامل اوله رق شوسوزلر آجیده اوله — حق و حقيقت اولدينى انجون — كوش قبوله آله رق كندمى عالمه كوستر مكه البراكيكه چالشملى بزمه . شونفصيلاتى خلاصه ايتديكزده بوكون نورسيدكان وطنندن مشكل هيات طلبه نى بحق مستفيد ايتك اقوال و آثاريله دين و منه كرچكدن خدمت ايلمك انجون مدرسين مدارسك السنه ثلاثه اسلاميه ايله برابر تكرر ايده لم مناسب قوميه وموقعيه منزله متناسب — راجنبي لسانه منتسب اولمى و احتياج راده سنده فونه كسب وقوف ايتتى واوزرنده بولنديكمز كره ارضك احوال طبعيه ، تشكيلات مدنیه و انقلابات سياسيه منى ايوجه بيله سى واجباننددر .

منتسبين علمه دن

برى

واقعا آردینگی بولدی . فقط طوتوب باغلامق ایسته دیکی اوجذاب قلوبك جذبات ساماترسانه طور تولدی . اومحبوب خدانك محبت وعبودیتنه رشته اخلاص ایله باغلانندی قالدی . قصدی ، اوسیدالاحرارى اسیراتك اولدینی حلاله اوکا قول اولنی کندینه مقصد ایدیندی . عابد اصنام ایکن معیتله برابر داخل اسلام اولدی ، یونانی اورمق ایسته دیکی هادی خلائقك رهبرلکینی درعهده ایدی .

لکن برفکر خدا پسندانه ایکی دقیقه ایچون شو عزتی تأخره اوغراندی . قلبنده کی عقیدات شهابی فك ایلدیکنه بر دلیل باهر اولق اوزره هممه بیضاسنی جوزدی . بالاخره سینه شکاف مشرکین اولان نزه جانستنانك اوجنه باغلادی و :

— یارسول الله ! ذات اقدس نبوتکیز کبی جنود مجنده ارواحک سرداری وفقه ویده اشباحک سه سالاری اولان برجهاهد رمانیک بلاعلم حرکتنه وجدانم رضا کوسترمیدی ، مساعده نورلرده پیش اجلالکزد ایلک علمداراولق شرفیله افتخار ایدیم استرحانده بولوندی سوق خالص اخلاص ایله عرض ایدیلن شواستدعا مظهر مساعده رسول خدا اولدی .

جناب بریده ، ففحات هدایت ونسمات نصرتله موجا موج اولان اولوای والا بی دوش بسالته آدی وقریه طیبه ( قبا ) به قدر رکاب محمدیده طاشیمق شرفنه نائل اولدی .

ایشته علمداران اسلامک اولی رستمحقان مباهانک بحق اکلی بوحسانی کزین اولوب سبیل التبه آچیلان ربات ظفر آیاتک ایکی ده اوجتیار نامدارک عمامه بیضاسیدر .

بعض مورخین ، ایلک اسلام قوماندانی اولان حضرت حمزه نك سریه سنه — که بونی ده برمه سالده یازده جفز — احسان بیوریلان راقی ، اسلامک ایلک علمی اولق اوزره کوستریرلر سده اوعلم ، برحرب

ابلهانده بولونیورلر ، او چراغ الهی شمعای انفس نفسانیتله سوندرمه کة قالدیشورلردی . فقط :

« اعداسنك آخلاقانی ایندیکه توالی »

« ایلر اوضیا کستر آفاق تمالی »

اوت . اوضیا کستر حقیقت ، بالتدریج انفس و آفاقه برتوانداز هدایت اولوبوردی .

هر حکمنده عدو احصا اولونمازدرجهده حکم جلیله مندریج بولونان حکیم لایزالک اراده سبیله هجرت سنیه محمدیه وقسوع بولدی . یعنی افق مکدن طالع اولان آفتاب سعادت ، بودی ضلاله دها زیاده نشر هدایت ایچون سمت الرأس مدینه به طوغرو یوکسه لیور .

نبی اقدس وافخم افندیمز رفیق مقدس لری حضرت صدیق ایله ( غار ) ده برمدت اختفا بوبوردقدن صوکرما معیت سنیه جلالترلرنده ابوبکرک آزادلیسی ( عامرین فیه ) وفلاووز ( عبدالله ابن الاریقط ) اولدینی حلاله طی طریق ایدیورلردی .

مکده قالان خذله مشرکین ایسه قارغه دونکی کبی طویلانوب اوشهباز علوی پروازی دام احتیاله دوشورمک ایستینورلر ، قاره بولوط مثللو تکائف ایده رک اومهر نواری انکشافه اوغرانتق خیال خامنده بولنیورلردی .

طرف طرف جاسوسلر کونده روپ اوروح الارواحی آرایورلر ، اوجسم لطیفی دست کشفه آلمغه چابالایورلردی . نه یاه بیلدیلر ؟

اک بهادر معبری اولان ( سراقه بن مالک ) سایه کبی ارخورشید کرم سیرک عقبنده بتشدی . لکن ایلک خطوه تصدیده آنک آتافلری قومه صاپلانندی . کندیده جرأت کستاخانه سندن حیا ایدرک عادتایره یکدی نهایت اوکف الاماندن استجهانه مجبور اولدی . متحیرلردن بردیگری ده ( بریده بن الحصب ) ایدی که ( بنی اسلم ) دلادرلردن برجم غفر ایله رسول الهی بولق فکرنده ایدی .

سناجی اولوب لوای نخستین اسلام اولدینی مبرهندر.  
§

حضرت بریده ذات اقدس رسالتک قیامه مواصلتی  
اوزرینه یوردینه عودت ایتیش و (احد) ملحمة کبراسندن  
صکره مدینه ده توطن ایلیرک تکمیل غزوات سنیده  
بولمشدر. اوقویوب یازمسی اولدینی جهته کتایب  
نوبه دن ایدی. (جیش اسامه) نکه ده علنی طاشیمشدر.  
ارتحال بیغمبری بی متعاقب بصریه، اورادن جهاد  
ایچون خراسامه کیده رک ۶۲ سال هجرینده (مرو) ده  
وفات ایتمشدر، رضی الله عنه.

طاهر المولوی

## سیاست شرعیه

۶

تعطیل مجازاتک عدم جوازی — عدلک لژی

سیاست شرعی ده، سارق و سائر ارباب جرائم دن  
تعطیل مجازاتک ضمنتده کرک بیت المال و کرک جهت سائر  
ایچون نه حکام نه ده ولی الامرک مال اخذینه صلاحتی  
یوقدر. اگر نقد و سائر کبی مال آلتوبده مجازات  
واقعه تعطیل ایدیلرک اولورسه افرادک حکومت قارشو  
امینتی سالب و دیگر جهتن دن الطبع اولان احساب  
ثروته براب جنایت کشاده اتمک دیمک اوله جفتدن بوندن  
اجتناب، هیئت اجتماعیه نکه منفعتی مقتضاسنددر. بوخصو-  
صده آلتوجق مال، نقد، رشوتدر حرامدر. و همده  
امور ناسک فسادینی موجب اولان تعطیل حدودی  
پاره یه فدا اتمک منفعت شخصی بی، منافع عامیه ترجیح  
دیمکدرک، بوهیج بروقت تجویز ایدیلر. مثلا بر فعل  
سرقی ارتکاب ایتیش و بالمحا که فعل مذکورک فاعلی  
اولدینی مرتبه بدهاته واصل اولمش بر شخصدن اکر.

بیت المال بیک لیرا ویرر ایسه جزادن سنی عفو ایدرم  
دیوبده فاعل جرم دخی تکلیفات واقعه روی موافقت  
کوسترسه بوافرادک حکومت قارشو امنیت سالب بولند.  
یغندن تجویز ایدیلرک وحی [ اذا دخلت الرشوة  
من الباب خرجت الامانة من الكوة ] یعنی برقبودن  
رشوت کیردیمی امنیت یخردن چقار دینلمشدر.  
بوسیه بنه فخر عالم افندمز، رشوت ایلر تعطیل  
عقوبات و سائر مصالحک ابطال ایدلسی حقندکی محاذیر  
متعدد مک رفی ضمنتده رانی و مرتشینک رحمت  
الیه دن مطرود اولدق لری بیان ایلر امتی تحذیر و تنذیر  
بیورمشدر.

جزا قانوننامه سی دخی ترویج مرام مقصدیلر آلتان  
نقود و سائر نک رشوت اولدینی بیان ایلر رشوت ویرن  
و آلتان و واسطه اولنلری تحت مسئولیتده بولنیرمشدر.  
واحفاکه، دور مذموم استبداده بعضی مستنباتندن  
صرف نظره محاکم و دوائر بر دار ارتشا کسمشدی.  
حقوق صریحه سنک طایب ضمنتده چوق کیسه لر  
محکمه مراجعت ایتمکن تحاشی ایدرلر ایدی. چونکه  
حق الد اتمک ایچون آنک اوج مثلی صرف اتمک  
اتقضا ایدیروردی. بوباده شکایت ایدلسه نره دار  
اولیوردی. یازیلان لایحله مظلومانه ضرر عامه لر  
مشکاعنه اولان مأموره اعاده ایلر تشدید ظلمدن باشقه  
برشینمی منجر اولیوردی؟ حالوکه شریعت منوره،  
و هر طرفه تدبیری میاء اولغله برابرینه الد بولان  
لاستیکلی قوانین بواللره رضا کوسترمیوردی. کوستر-  
میوردی اما دورق مهر وفا یی کم اوقور کم دیکلردی؟  
شریعت احمدیه ککنتم خبر امة الخ و لتکن منکم  
امة الخ کبی بیکلرجه امر لرله امر بالمعروف نهی  
عن المنکرده بولنر قعدالت، مساوات، حسن معاشرت  
کبی مکارم اخلاقیه تشویق ایتمکده بولنر بر حقیقت  
بر رسادت عطی بولنقده ایکن هانکیسینه اتباع و شارعک  
هانکی اثرینه اتقنا ایتدک؟